

MATERIAALITEHOKKUUDEN SOPIMUSTOIMINNAN KÄYNNISTYS

YGOFORUM-seminaari 2.11.2016
Henrik Österlund

TAUSTAA MATERIAALITEHOKKUUDEN SOPIMUSTOIMINNALLE

TAUSTAA JA LÄHTÖKOHTIA

- Kansallinen materiaalitehokkuusohjelma 2013
- Sipilän hallitusohjelman 2015 tavoitteet sääntelyn keventämisestä ja kokeilukulttuurista
- Kehitysryhmän 2015 työn tuloksena saatu sopimustoiminnan tiekartta
- Lisäksi toimenpiteenä Sitran vuoden 2016 syyskuussa julkaisemassa kiertotalouden tiekartassa

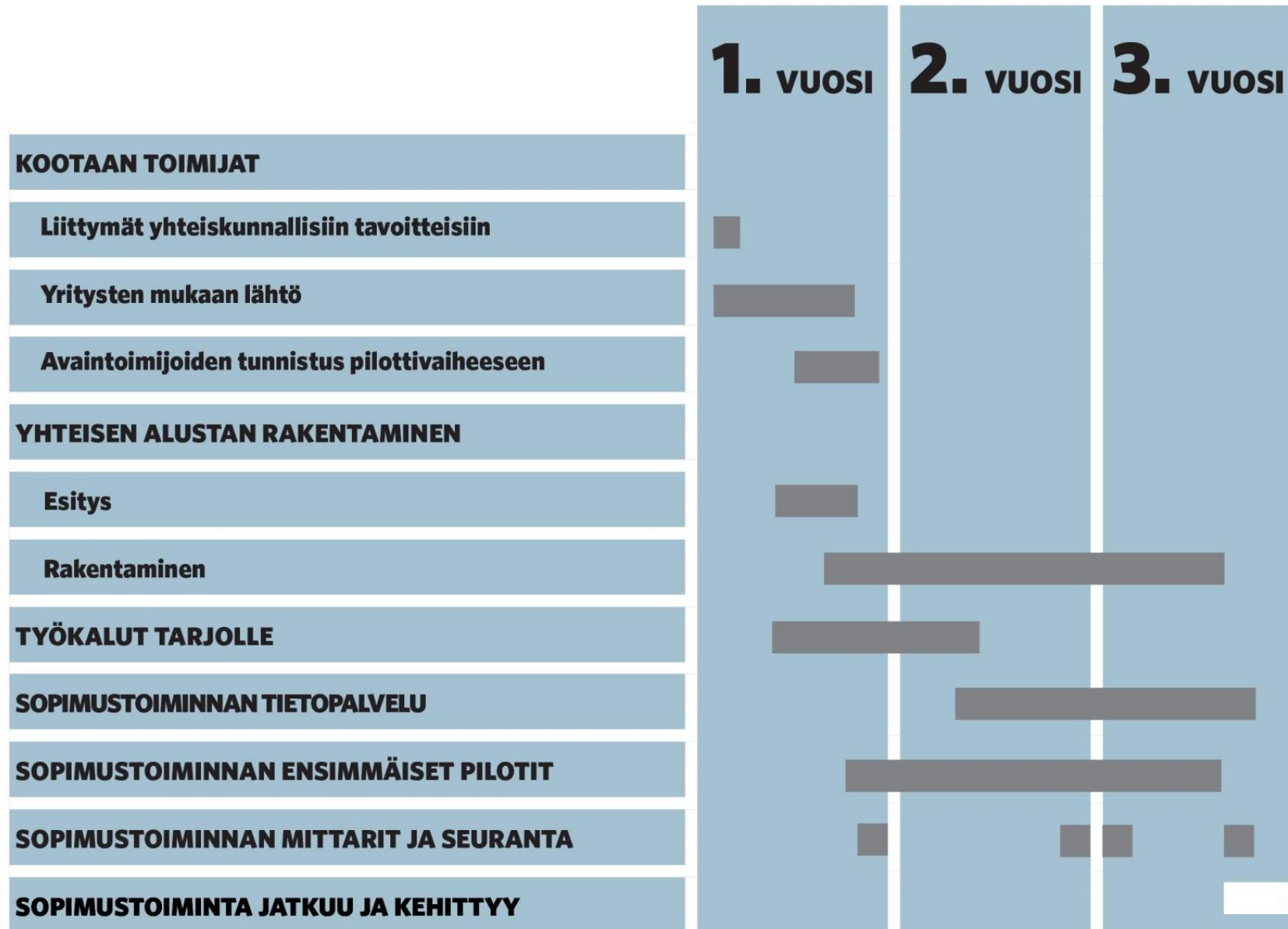
SOPIMUSTOIMINNAN VISIO JA TIEKARTTA

Vapaaehtoisella sopimustoiminnalla elinkeinoelämä, julkinen sektori ja muut toimijat mahdollistavat yhteistyössä materiaalitehokkuuden edistymisen ja uusien ratkaisujen luomisen yritysten arvoketjuissa.

– Materiaalitehokkuuden sopimustoiminnan kehitysryhmä

Kehitysryhmän tiekartta saatavana: <http://bit.ly/2c9IPrN>

TOIMEENPANON ETENEMINEN

- Toimeenpanoryhmän kokoonpanosta on sovittu 13.10.2016
- Toimialaryhmiä on muodostumassa ja alustavia keskusteluja on käynnissä
- Esittely Rakennusteollisuudelle 28.10.2016
- PTY ja ETL keskustelevat sopimustoiminnasta to 3.11.2016
- Ympäristögeotekniikan yhteistyöforum, YGOFORUM 2.11.2016
- Toimeenpanoryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran 7.11.2016
- Kick-Off tilaisuus pidetään 21.11.2016 Eteläranta 10:ssä (myös webinaarina)
- Valtionhallinto muodostanee oman sisäisen taustaryhmänsä

TOIMEENPANORYHMÄ JA HAHMOLLAAN OLEVAT PILOTTIRYHMÄT

TOIMEENPANORYHMÄN TEHTÄVIÄ

- Valmistelee sopimustoiminnan mallin elinkeinolähtöisesti ja yhteiskunnallisia tavoitteita palvelleen
- Innostaa yrityksiä mukaan
- Hyödyntää yrityksissä ja toimialaliitoissa jo meneillään olevia ohjelmia mahdollisuuksien mukaan

Toimeenpanoryhmä:

- On aktiivinen toimeenpanija, ei edunvalvoja
- Toimii yrityslähtöisesti
- Sisältää ainakin yritysten, toimialaliittojen, valtionhallinnon edustajia

TOIMEENPANORYHMÄ

- Sami Nikander Kemianteollisuus ry
- Pekka Vuorinen Rakennusteollisuus RT ry
- Anna Vainikainen Elintarviketeollisuusliitto ry
- Ilkka Nieminen Päivittäistavarakauppa ry
- Mika Honkanen Työ- ja elinkeinoministeriö
- Jarmo Muurman Ympäristöministeriö

Toimialaryhmiä muodostetaan parhaillaan pilotoinnin tueksi.

MÄÄRITELTÄVIÄ ELEMENTTEJÄ

- Mihin sitoudutaan eri tasoilla (esim. toimiala, yritys jne.)
- Sopimustoiminnan piirissä sovellettavat näkökulmat ja työkalut, mahdollisia esim. materiaalikatselmukset, teolliset symbioosit, fiksu suunnittelu jne.
- Valtionhallinnon rooli ja keinot tulla vastaan sopimustoiminnassa, mahdollisia esim. nykyiset materiaalikatselmustuet (40%), lupakäytäntöjen helpottaminen, neuvontapalvelut, innovaatorahoitus jne.
- Pilottivaiheen tarkemmat tavoitteet ja seurantamittarit

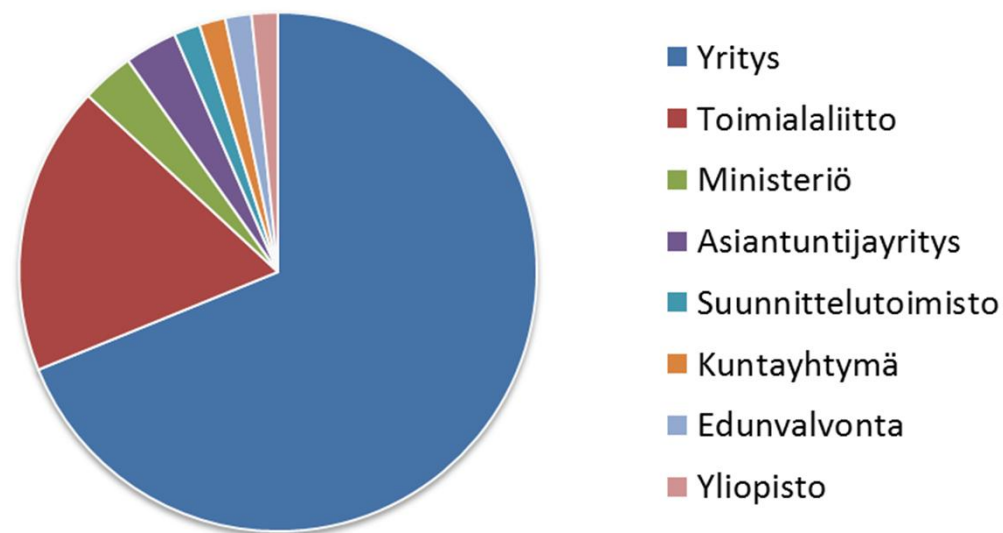

SIDOSRYHMÄKYSELYN TULOKSIA

SIDOSRYHMÄKYSELYYN VASTANNEET

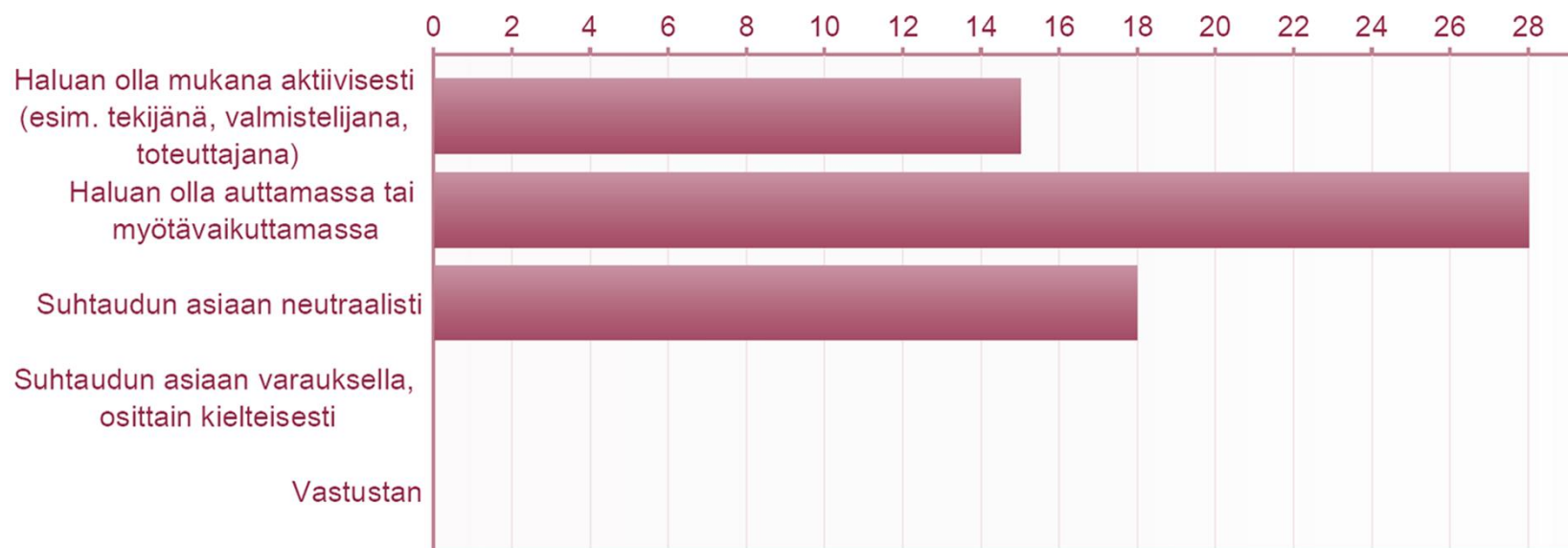
- Kyselyyn saatiin 2.9.2016 mennessä 61 vastausta
- Enemmistö vastaajista suhtautuu sopimustoimintaan myönteisesti
- Puolet vastaajista ilmoittaa haluavansa olla mukana toimeenpanossa (1 kpl ei)

SUHTAUTUMINEN MATERIAALITEHOKKUUDEN SOPIMUSTOIMINTAAN (K.2)

61 vastaajaa

PERUSTELUJA HALULLE OLLA MUKANA AKTIIVISESTI (15 vastaajaa)

- Vapaaehtoinen järjestelmä nopeuttaa liiketoimintapotentiaalin nopeampaa syntyä
- Uudet liiketoimintamahdollisuudet, hyvää liiketoimintaa, uusien innovaatioiden synnyttäminen
- Yritysten tuottavuus ja yhteiskunnan kilpailukyky, myös kansainvälisesti, kustannussäästöt
- Yrityksemme haluaa olla kehitystyössä mukana
- Tärkeä tavoite toiminnassamme
- Voidaan vähentää ympäristövaikutuksia
- Yhteiskunnallinen velvollisuus

JATKOA AKTIIVISEN MUKANAOLON PERUSTELUILLE

- Tarvitaan työkaluja ja yhteistyötä, mistä vapaaehtoinen sopimus voisi olla yksi esimerkki
- Olemme käytännössä huomanneet, että materiaalitehokkuudessa piilee merkittävä teollisuuden säästöpotentiaali
- Resurssien käytön tehokkuuteen kiinnitetään ja on jatkossa kiinnitettävä vielä enemmän huomiota
- Uusiomateriaalien ja -tuotteiden kysynnän kasvattaminen
- Mahdollista kehittää työkalu, joka sekä auttaa että innostaa suomalaisia toimijoita
- Hyvä tapa edistää proaktiivisesti alamme materiaalitehokkuutta

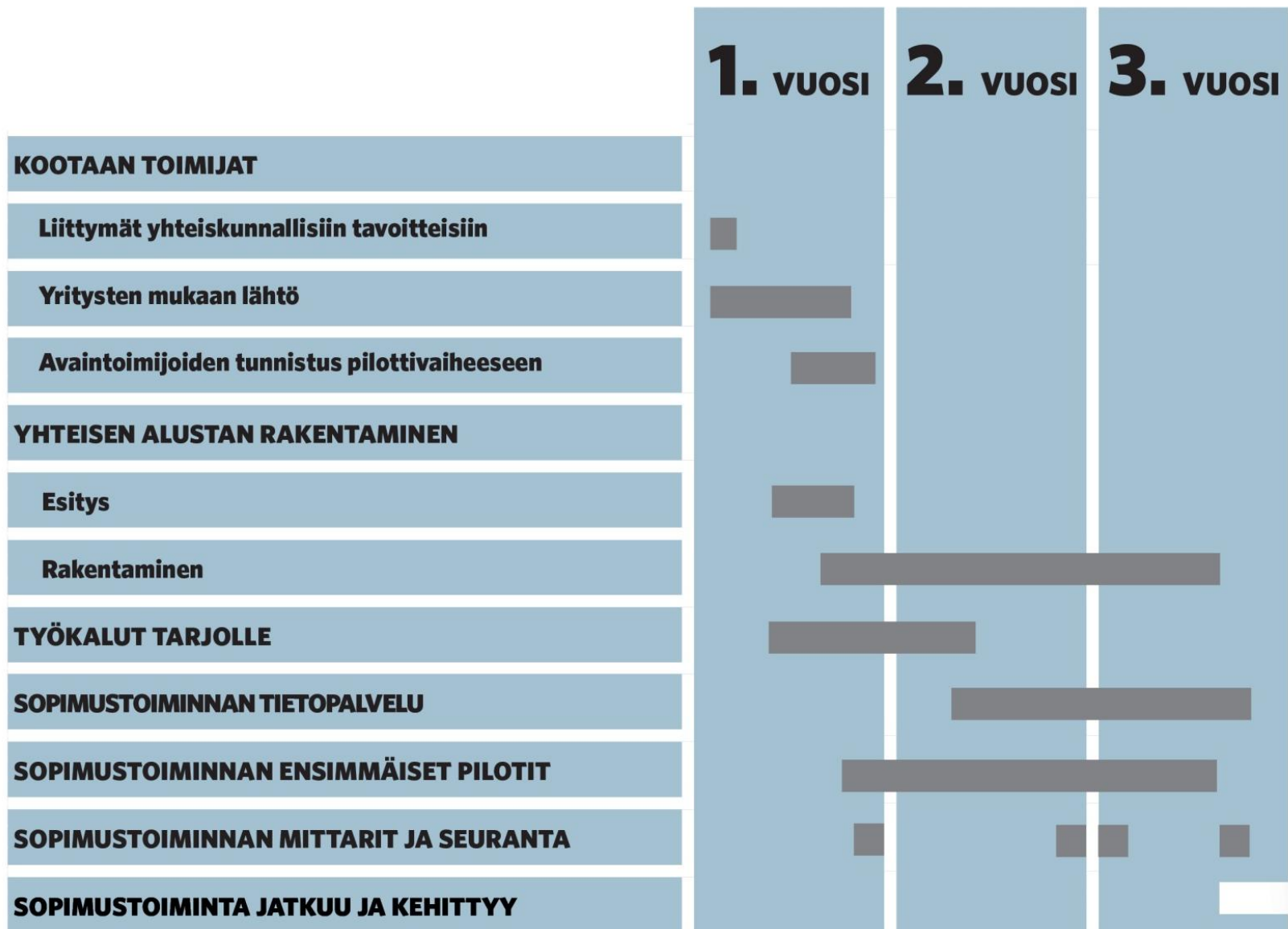
SOPIMUSTOIMINNAN HYÖDYT (51 vastaajaa)

- Kustannushyödyt ja kilpailukyvyn parantaminen
- Liiketoimintamme perustuu kiertotalouteen ja kehitämme sitä edelleen siihen suuntaan, kysyntää korkeatasoisille uusiomateriaaleille saataisiin parannettua
- Kaikki mikä tekee hyvää ja edistää alan kotimaista valmistusta ja sen kautta hyvinvointia on houkutin
- Sopimustoiminta tekisi materiaalitehokkuustoiminnasta systemaattista, oleellisten tekijöiden ymmärtäminen/löytäminen, valmiit ratkaisut ja sopimustoiminnan kautta saatavat avut (työkalut, mittarit jne.)
- Yhdessä muiden kanssa saisimme asiaa edistettyä paremmin kuin yksin. Mukaan tulevat kumppanit houkuttelevat mukaan. Ulkopuolinen näkemys asioihin. Vertailu muihin yrityksiin. Ketjun osapuolten yhteistyö. Vähentäisi yksittäisten yritysten työkuormaa.
- Ulkoa tuleva "paine" lisää johdon mielenkiintoa ja sitoutumista aiheeseen.

JATKOA SOPIMUSTOIMINNAN HYÖTYIHIN

- Sopimustoiminnalla pystyy tehostamaan lupakäsittelyä, hyödyt pakollisten vaatimusten täyttämiseen, yhteiset pelisäännöt, tavoiteasetannan yhtenäistyminen.
- Pitäisi johtaa teollisuuden sivutuotteiden tehokkaampaan ja helpompaan käyttöön lainsäädännön osalta (viranomaisten rooli)
- Imagohyödyt, näkyvyys, myönteinen julkisuus, kuluttajaviestintä
- Ympäristöhyödyt
- Pääsee vaikuttamaan asioihin
- Osaamisen kehittäminen. Kansainvälisiä esimerkkejä Suomeen
- Kokemuksemme mukaan näin saadaan parempia tuloksia aikaan kuin esim. lainsäädännöllä

Motiva

henrik.osterlund@motiva.fi

AJANKOHTAISTA

Painopistealueen pilotit

Teollisuuden ja rakentamisen materiaallivirrat

Alueellisten uusiomateriaalimarkkinoiden luominen. Esimerkiksi maa-ainespörssi kaivosteollisuuden, prosessiteollisuuden ja rakentamisen sivuvirroille. Hyödynnetään pääkaupunkiseudun UUMA-hanketta. Ensimmäisenä toimenpiteenä on sovittu aiheeseen liittyvä koulutusseminaari, missä avaintoimijoille esimerkiksi kautta esitellään toimiva malli uusiomateriaalien käytölle infrarakentamisessa.

Omistaja: Motiva, Rakennusteollisuus ry,

Materiaalitehokkuussopimukset. Toimeenpannaan materiaalitehokkuuden vapaaehtoinen sopimustoiminta sitä koskevan kesäkuussa 2016 julkaistun tiekartan mukaisesti. Kiertotalousnäkökulman selkeä linkittäminen jo Motivan valmistelussa olevaan työhön ja tuleviin pilotteihin. Huomioitavaa on, että materiaalitehokkuussopimus eroaa energiatehokkuudesta siinä, että materiaalitehokkuus saavutetaan usein arvoketjun eri vaiheissa, ei yksittäisessä tuotantolaitoksessa. Sopimusmallissa pitäisikin muodostaa eri toimijoiden klustereita, jotka yhdessä sitoutuvat tiettyihin kiertotaloustavoitteisiin, esimerkiksi osien uudelleenkäyttöön, elinkaari-palveluihin.

Omistaja: TEM, toimialaliitot, Motiva

Green deal sopimukset

GREEN DEAL YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Ympäristöministeriön ja
Kaupan liiton
Muovikassisopimus

GREEN DEAL LIDL SUOMI

Lidl Suomi sitoutuu toimiin
muovikassien kulutuksen
vähentämiseksi

GREEN DEAL STOCKMANN

Stockmann sitoutuu
muovikassien
vähentämiseen

GREEN DEAL K-RYHMÄ

K-ryhmä sitoutuu
muovikassien kulutuksen
vähentämiseen

GREEN DEAL S-RYHMÄ

S-ryhmä sitoutuu
vähentämään
muovikasseja

GREEN DEAL TOKMANNI

Tokmanni sitoutuu
vähentämään
muovikassien ja -pussien
käyttöä myymälöissään